

האם, האחות והאח ליד קבר הייך חסן
הייך, בעצם, שדה האש?

שכל שאר הנימוקים אלו, העמיד תנאי חדש: הוא יכנס לבית רק אחרי שיבוטל שמו הנוכחי — „המרכז הרוחני העולמי” — וייקרא הבית סתם „בית הרבנות הראשית”.

טען הרב, בצדק: „אני רב ראשי, לא חבר מרכז רוחני שמטרתו אינן ברורות” אולם מעל לכל היה הקרב נטוש על שאלה אחרת: מי ישלוט בכיפה בבניין הכיפה.

נוער

הפצצה שלא נשלחה

הבקשה שהובאה בפני השופט היתה בלתי רגילה למדי. טען יעקוב בראור, פרקליט המחוז המזוקן והאהוד: גודע לו כי הנאשם התכוון לשלוח פצצה למערכת העולם הזה. מכיון שהוא מסכן את שלום הציבור, יש להעבירו לבית סוהר או למוסד סגור.

הנאשם עצמו, צעיר בן 24, היה ידוע היטב לכל הנוכחים. לפני שנתיים נאסר ונשפט לחמש שנות פיקוח, אחרי ששלח פצצה לדייר שמחה לב, הפסיכולוג הידוע. מה המריץ אותו להכניס משלוח חדש — אם אמנם תיכנן זאת?

פצצה לדייר לב. בימי משפט חרותי, עת הופיע כעדהתיבוע סוכן הש.ב. דניאל זרניצקי (העולם הזה 1029), הופיע צעיר זה במערכת העולם הזה, מסר כמה פרטים על אישיותו של זרניצקי, מדבריו הסתבר כי זרניצקי הוא שהסית אותו נגד לב, דחף אותו למשלוח הפצצה. זרניצקי אף יעץ לו איך להרכיב את הקסיץ.

מה היה ענינו של זרניצקי אז? סמוך למשלוח הפצצה, ללב אירעו כמה מעשי-טרור, שלא היה להם פתרון רשמי — הפצצות במערכת העולם הזה ובדפוס שלו, הפצצה בבית רוקח, הציבור תמה מדוע אין ה' משטרה מוצאת את המבצעים. גילוי שלוח הפצצה לדייר לב בא או למשטרה ככרחה מן השמיים. תפקידו של זרניצקי בפרשה נראה, על כן, מוזר למדי.

שיחה עם מוכן ש.ב. אחרי ש- העולם הזה מירסס אפשרות זו, נרתע הצעיר לפתע מדבריו. הוא הלך לעורר-דינו, דרש להגיש משפט נגד העולם הזה. כשלא נמצאה כל אפשרות לכך, נפגש באחד הימים שוב עם זרניצקי. הפעם כבר היה ידוע לו כי זרניצקי הוא סוכן הש.ב.

מה שקרה בשיחה זו לוטה שוב בערפל סמיך מאד. מדברי פרקליט המחוז לא נשאר ספק כי זרניצקי הודיע מיד לש.ב. או למשטרה על השיחה, סיפר כי הצעיר מתכוון לשלוח פצצה להעולם הזה. גילוי זה גרם לבקשת בראור לכלוא את הצעיר (ששמו נאסר לפירסום עליידי השופט).

הנאשם עצמו סיפר סיפור אחר. לדבריו לא חשב על שום מעשה-טרור, אלא רק על אמצעים משפטיים.

חופשי, אך בפיקוח. דקות מעטות לפני שהתיק עמד להישמע בפומבי, התכנסו ארבעה אנשים באולם סמוך, ניסו להשיג פשרה. פרקליט המחוז בראור ועורך-הדין פישל הרצברג, באיכותו של הנאשם, התייעצו עם הרופא זאב ירמלוביץ ועם קצינת-המבחן בתיה כספי. התוצאות סוכמו בפני השופט המחוזי, הדייר יצחק רוזה, בנוכחות הנאשם ואמו: הנאשם יישאר חופשי, אולם הפיקוח עליו יוחמר. פעמיים בשבוע יצטרך להתייצב לפני הרופא.

מעולם לא היה בריא יותר, וכי תוצאות התקפת-הלב שלו, מלפני חצי שנה, נמחו לגמרי. הוא מצא את עצמו במצב האיש שהעלילו עליו שאחותו סתה מדרך הישר, והמנסה לשוא לשכנע את הבריות שאין לו כלל אחות.

מינוטים

מותו של חסן

תושבי כפר סכנין הגדול, בגליל ה' מערבי, הצביעו השבוע על גקבובים בקירות האבן, שבכמה מבתי הכפר. „את זה עשו הכדורים”, הצהירו. הם גם הצביעו על קבר רענן בבית הקברות של הכפר. „גם את זה עשו ה' כדורים”.

היה זה קברו של חסן עבדאללה חסן, תלמיד בן 14, שנהרג לפני שבוע בלכתו מבית-הספר לביתו. „הוא התעורר בבוקר מוקדם מן הרגיל, כי המורה הבטיח להוציא אותם לטיול בחיק השבע”, נאקה פטמה עבדאללה, אמו הישישה של הנער.

חסן חזר אותו יום בצהרים מהטיול, אכל ארוחה חטופה, ומיהר לשיעוריו של אחי-הצעהים. „הוא אמר לי שלום אמא, והלך מבלי לחזור”, התייפחה הוקנה.

יד שבורה. אביו של חסן מת לפני שנתיים. הוא היה עיתון ואת עשרת ה' דונמים שירש החכיר לקרובו, אשר עיבד אותם תמורת מחצית היבול. הנער גדל באחירה של מחסור ודוחק, עבד בימי חופשותיו בבתיהם של החקלאים האמידים בכפר.

אך גם במצוקתם הרבה, לא הסכימו ה' ריו של חסן כי יפסיק את לימודיו. „בעונת העבודה הבוערת”, הסבירה אמו, „היה לו בין כה וכה חופש, והוא יצא לעבוד. ב' חורף אין צורך בפועלים”.

השנה, כאשר חסן כבר התכוון לעבודת הקיץ, נשברה ידו בשעת מישחק בחצר בית הספר. הורי הילד ששיחק אתו שילמו פ' צויים לאמו, כסכום הכסף שבנה היה מ' חייל לולא נשברה ידו. כי הם ידעו שלא עזרת בנה, לא היתה יכולה פטמה הוקנה להתקיים עם בתה ובנה הצעירים.

פתאום — יריות! על יומו האחרון של הנער החולמני והרגיש סיפר חברו לכיתה צאלח אבו נרה: „המורה לחקלאות שיחרר את חסן מהכיתה לפני השיעור האחרון, כי חסן רצה לאסוף ענפים יבשים לגידור הגן של בית-הספר. בשעה ארבע, כשיצאתי מהכיתה, מצאתי אותו ליד ביתו של המוכר. יחד הלכנו הביתה. „פתאום שמענו יריות. חסן צעק ונפל.

מדמעות: „אני מצטער על המקרה. הודות למר עמוס, נמנעה טרגדיה יותר גדולה”. אמר. „לא תקפתי, כי אם הותקפתי” הכריז, והתלונן על היחס במעצר. „היכו אותי וסירבו לשלוח אלי רופא”.

כשהופסק וידויו על ידי השופט המחוזי, ד"ר יצחק זונדלביץ, ביקש לוטסי להעמיד לו עורך-דין ולשלחו לבדיקה רפואית. ה' שופט הציע לו לשקול מחדש את הבקשה, הוציא נגדו פקודת מעצר ל-20 יום.

לא היה אדם אחראי אחד במדינה. שיכול היה להצדיק מעשה אלימות כמו זה של לוטסו. אך אנשי משטרה ותיקים הזהירו מפני הישנות המקרה, הצביעו שהוא במידה רבה פרי זלול בלוש המדים האפורים.

מפלגות

אחותו של המזכיר

„חבל, חבל מאד...” אמר העסקן בניד' גודראש נוגה. „אבל אתה מבין... הוא חולה מאד... מי יודע...” שיחות ברוח זו התקיימו השבוע בעשרות מקומות שונים בארץ. המדבר היה בדרך כלל איש של סולל-בונה. המאזין היה עתונאי. האדם ש' שימש נושא-בעל-כוחו לרמזנות היה פנחס לבון, המזכיר הכללי של ההסתדרות.

לפתע פתאום, בלי כל סיבה נראית-לעין, הופיעו בכל רחבי המדינה שמועות מוזרות כי לבון בן 56 חולה מאד, שהוא עומד להתפטר, שכוחותיו אולו. היחיד שלא הס' כים לכך היה לבון עצמו.

אגרוף מוד יד. מי היה מעוניין לקצץ את כוחו של לבון? התשובה היתה ברורה לגמרי, כי לבון נמצא עתה באמצע מיבצע גדול ומסוכן לרבים.

כמו כל ראשי מפא"י, מרוכזות מחשבותיו של מזכיר ההסתדרות על היום בו יירד דויד ב'גוריון מן הבמה הפוליטית. בעוד שאנשי קבוצת-המנהלים, ובראשם משה דיין, עושים מאמצים גדולים להתבצר בעוד מועד בעמדות-המפתח הפוליטיות והבטחוניות, מקחה לבון ליצור כוח נגדי, שיחבס על עמדות-מפתח כלכליות. ביום ההכרעה, סבור לבון, יתגבר האגרוף הכלכלי הקמוץ של המשק ההסתדרותי על אנשי היד השחורה, שבהעדר הרב יישארו תלויים על בלימה. מזכיר כללי אחד כבר התנה את הדרך להשתלטות על גופי-ענק כלכליים. ניקיטה כרושצ'וב, המזכיר הראשון של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, פירק לאחרונה את האימפריית הארציות של המשק הסובייטי, חילק אותן מחדש בין גופים אזוריים קטנים יותר.

לבון קיחה להשיג תוצאה דומה עליידי פירוק סולל-בונה, תנובה והמסביר לחברות

דת

המושל בכיפה

הבנין החדש של הרבנות הראשית בירוש' לים הוא שעטנו אדריכלי. מעל לגוף הבנין היפה הרכיבו חובבי-מסורת כיסה מכוורת — ויצרו אפקט הדומה למאירלין מוגרו חבושה בשטריימל.

אולם לא טעמו האמנותי המעורר של הרב יצחק נסים גרם לכך שהראשון-לציון לא היה ראשון הנכנסים לבית, אלא הודיע שלא יכנס לבית בכלל. כשנכנסו השבוע שר בעלי-המשרות לבנין בכל חמש הקומות, הקרוב לבנין הכנסת הנגסי, נשאר חדרו המיועד של הרב הספרדי ריק.

טיפה ביב. נימוקו הראשון של נסים היה דתי טהור: לפי המנהג, אסור להקים בית מעל לבית-כנסת. חדרו של נסים נמצא במקרה בדיוק מעל לאולם בית-הכנסת, השר' כן בקומה התחתונה.

יתכן כי נסים היה מוחל על המנהג הדתי, לולא הצטרף לנימוק הראשון נימוק שני, פחות דתי אך אישי יותר. באחד מביקוריו בחנין הרב, במבט של נשר, כי חדרו קטן במרצפה שלמה מחדרו של הרב הראשי האשכנזי, יצחק הלוי הרצוג. נסים לא יכול היה להשלים עם מצב מהפיר כזה.

על הנימוק השלישי לא דובר, אך הוא ריחף בחלל הבית. כל השמשים והפקידים של הבנין נבחרו מבין בני העדה האשכנזית. לנסים לא היה כל חשק להרגיש את עצמו ככיפה שחורה בים לבן, ללא נאמנים ובני-חטות שלו.

טובים השניים מן האחד. הפתרון נמצא רק בקושי. חדרו של הרב הועבר לאגף אחר של הבנין, שאינו נמצא דחוק מעל לבית-הכנסת. מכיון שחדר זה קטן עוד יר' תר, הובטח לתרום קיר ולאחד שני חדרים, ואילו לגבי המנגנון הוחלט לצרף כמה ספ' רדים טובים.

אולם הרב לא בא עדיין על סיפוקו. אחרי

ההתייעצות בקשר עם הפצצה ב'העולם הזה'
מה, בעצם, אמר זרניצקי?

ראיתי הרבה מה נזול מראשו. ברחתי בש' ביל להודיע מה קרה.” 35 בעל הבית השכן בפי חמד עלי, „ישבנו למקום המאורע, היו פרטים נוספים.” ישבנו בחוף ושיחקנו אלי-מגלה”, סיפר הוא.

• פרקליט המחוז יעקוב בראור, עורך-הדין פישל הרצברג, קצינת-מבחן בתיה כספי, רופאינשם דייר זאב ירמלוביץ.